

Huumausainelaki 17.12.1993/1289

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

[1 §](#)

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan huumausaineiden ja niiden valmistuksessa käytettävien aineiden valvontaan.

Huumausaineista, jotka ovat lääkkeitä, on lisäksi voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

Huumausaineiden käytön ehkäisystä ja huumausaineiden väärinkäyttäjien huollosta säädetään raittiustyölaissa ([828/82](#)) ja päihdehuoltolaissa ([41/86](#)). Huumausainerikoksista säädetään rikoslaissa.

[2 §](#)

Määritelmät

Huumausaineena pidetään vuoden 1961 huumausaineyleissopimuksessa (SopS 43/65) tarkoitettuja aineita ja valmisteita sekä psykotrooppisia aineita koskevassa yleissopimuksessa (SopS 60/76) tarkoitettuja aineita ja valmisteita siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön päätöksellä tarkemmin määrätään. Asetuksella voidaan lisäksi säätää, että huumausaineiksi luetaan siinä mainitut kasvit, jotka sisältävät jotakin edellä mainituissa kansainvälisissä sopimuksissa tarkoitettua ainetta.

Huumausaineen valmistuksessa käytettävänä aineina pidetään tässä laissa Wienissä 20 päivänä joulukuuta 1988 huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa vastaan tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen liitteen luetteloissa tarkoitettuja aineita sekä näitä aineita sisältäviä valmisteita siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön päätöksellä tarkemmin määrätään, lukuun ottamatta lääkevalmisteita tai muita luetteloituja aineita sisältäviä valmisteita, jotka on yhdistetty siten, että luetteloissa mainittuja aineita ei voida helposti käyttää tai eristää käytössä olevilla keinoilla.

Huumausaineen valmistuksena pidetään, tuotantoa lukuun ottamatta, kaikkia menetelmiä, joilla huumausaineita voidaan aikaansaada. Valmistuksena pidetään lisäksi puhdistamista sekä huumausaineiden muuntamista toisiksi huumausaineiksi.

Huumausaineen tuotannolla tarkoitetaan oopiumin, kokanlehtien, kannabiksen tai kannabishartsin erottamista kasveista, joista niitä saadaan.

[3 §](#)

Yleiskielto

Huumausaineen tuotanto, valmistus, maahantuonti, maastavienti, jakelu, kauppa, hallussapito ja käyttö on kielletty muihin kuin lääkinnällisiin, tieteellisiin taikka huumausainerikosten ehkäisemistä tai tutkintaa edistäviin tarkoituksiin. Lisäksi on kielletty oopiumiunikon, kokapensaän ja hampun viljely käytettäväksi huumausaineena tai sen raaka-aineena.

[4 §](#)

Lupa lääkinnällisiin tarkoituksiin

Huumausaineen valmistus, maahantuonti ja maastavienti lääkinnällisiin tarkoituksiin on sallittu lääkelaitoksen luvalla. Valmistuslupaa ei kuitenkaan erikseen vaadita valmisteille.

Luvan myöntämistä harkittaessa on kansainvälisten yleissopimusten velvoitteiden lisäksi otettava huomioon huumausaineiden väärinkäytön ehkäisy. Huumausaineelle, jolla ei katsota olevan merkittävää lääkinnällistä käyttöä, ei lupaa saa myöntää.

Lupa huumausaineen valmistukseen myönnetään määräajaksi. Lääkelaitos voi erityisistä syistä peruuttaa valmistukseen, maahantuontiin tai maastavientiin myönnetyn luvan.

5 §

Lupa tieteellisiin taikka huumausainerikosten ehkäisemistä tai tutkintaa edistäviin tarkoituksiin

Lääkelaitos voi myöntää viranomaiselle tai tieteelliselle tutkimuslaitokselle luvan huumausaineen maahantuontiin, maastavientiin tai valmistukseen käytettäväksi tieteelliseen tutkimukseen taikka huumausainerikosten ehkäisemistä tai tutkintaa edistäviin tarkoituksiin. Lääkelaitos voi määräajaksi antaa keskusrikospoliisin päällikölle ja tullihallituksen rikostutkintayksikön päällikölle valtuuden antaa lupia huumausaineen maahantuontiin tai maastavientiin huumausainerikosten tutkintatarkoituksiin. Valtuutuksen nojalla myönnettyistä luvista on ilmoitettava välittömästi lääkelaitokselle.

Sen lisäksi mitä 1 momentissa säädetään, lääkelaite voi yksittäistapauksessa myöntää luvan huumausaineen maahantuontiin, maastavientiin tai valmistukseen vähäisessä määrin tutkimustarkoituksiin käytettäväksi.

Lääkelaitos voi erityisistä syistä peruuttaa tässä pykälässä tarkoitettun luvan tai valtuutuksen.

6 §

Luvanvaraisuudesta vapauttaminen ja muista valvontatoimenpiteistä säättäminen

Asetuksella voidaan vapauttaa huumausaineen valmistusta, maahantuontia ja maastavientiä koskevasta luvanvaraisuudesta sellainen huumausaine, johon katsotaan voivan liittyä sen laajaan lääkinnälliseen käyttöön nähden vain vähäisenä pidettävä väärinkäytön vaara, sekä huumausaineen maahantuontia ja maastavientiä koskevasta luvanvaraisuudesta sellainen huumausainetta sisältävä yhdistelmävalmiste, jossa on huumausainetta ainoastaan vähäisessä määrin ja vaikeasti erotettavassa muodossa ja johon ei liity olennaista väärinkäytön vaaraa. Asetuksella voidaan samalla säätää mainittuja aineita ja valmisteita koskevasta muista valvontatoimenpiteistä. Asetuksella voidaan säätää, että edellä mainituista yhdistelmävalmisteista päättää tarkemmin lääkelaite.

Sen lisäksi mitä 1 momentissa säädetään, huumausaineen maahantuontia ja maastavientiä koskevasta luvanvaraisuudesta ja muista valvontatoimenpiteistä ovat, sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään, vapautettuja kansainvälisessä liikenteessä toimivien alusten ja ilma-alusten lääkevarastoihin sisältyvät huumausaineet sekä matkustajan henkilökohtaiseen lääkitykseen tarkoitettut lääkevalmisteet.

7 §

Huumausaineen valmistuksessa käytettävien aineiden valvonta

Jos on syytä epäillä, että huumausaineen valmistuksessa käytettävä aine on tarkoitettu huumausaineen laittomaan valmistukseen, lääkelaitoksella on oikeus kieltää aineen maahantuonti, maastavienti ja luovuttaminen.

Huumausaineen valmistuksessa käytettävien aineiden valvonnasta säädetään tarkemmin asetuksella.

Asetuksella voidaan säätää, että huumausaineen valmistuksessa käytettävien aineiden valmistus, maahantuonti, maastavienti, kaupanpito ja muu käsittely edellyttää lääkelaitoksen myöntämää lupaa tai ilmoituksen tekemistä lääkelaitokselle. Näihin lupiin voidaan liittää ehtoja ja lääkelaitos voi peruuttaa myöntämänsä luvan, jos:

- 1) tätä lakia, sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka luvalla asetettuja ehtoja on rikottu tai muita väärinkäytöksiä on tapahtunut;
- 2) luvan edellytykset eivät enää täyty;
- 3) lupaa haettaessa esitetyt tiedot ovat olleet virheellisiä;
- 4) luvansaaaja ei enää ole sopiva harjoittamaan nyt kysymyksessä olevaa toimintaa; tai
- 5) saatujen tietojen perusteella olisi epäiltävissä, että kysymyksessä oleva huumausaineen valmistukseen tarkoitettu aine saattaa joutua huumausaineiden laittomaan valmistukseen.

[\(28.6.1994/591\)](#)

8 §

Merkintä

Huumausaineen ja huumausaineen valmistuksessa käytettävän aineen valmistajan, maahantuojan, maastaviejän ja luovuttajan on huolehdittava siitä, että päällyksessä, jossa aine tai valmiste luovutetaan, on tarvittavat tunnistetiedot.

Päällysmarkkinöistä sekä lähetyksiä ja luovutuksia koskevissa asiakirjoissa ilmoitettavia tietoja koskevista vaatimuksista säädetään tarkemmin asetuksella. [\(28.6.1994/591\)](#)

9 § [\(28.6.1994/591\)](#)

Huumausaineita ja niiden valmistuksessa käytettäviä aineita koskeva kirjanpito- ja tietojenantovelvollisuus

Huumausaineiden ja huumausaineen valmistuksessa käytettävien aineiden tuotantoon, valmistukseen, maahantuontiin, maastavientiin, jakeluun, kauppaan ja hallussapitoon oikeutetut ovat velvollisia pitämään kirjaa huumausaineista ja huumausaineen valmistuksessa käytettävistä aineista sekä antamaan niihin liittyviä ilmoituksia ja tietoja siten kuin sosiaali- ja terveysministeriö tarkemmin määrää. Lääkelaityksella on oikeus saada kirjanpito pyynnöstä nähtäväkseen.

10 §

Takavarikointi, hävittäminen ja hävitettäväksi toimittaminen

Sen lisäksi mitä pakkokeinolaissa ([450/87](#)) säädetään takavarikoimisesta, pidättämiseen oikeutetun virkamiehen on takavarikoitava huumausaine, jonka hallussapitoon ei ole 3–6 §:n nojalla oikeutta. Pidättämiseen oikeutetun virkamiehen on todistettavasti hävitettävä tai hävityttävä takavarikoitu huumausaine. Huumausaine tai osa siitä on kuitenkin säilytettävä niin kauan kuin sitä mahdollisesti tarvitaan oikeudenkäynnissä todisteena.

Pidättämiseen oikeutettu virkamies saa todistettavasti hävittää tai hävityttää huumausaineen laittomaan tuotantoon, viljelyyn, valmistukseen, hallussapitoon tai käyttöön tarkoitetun raaka-aineen, muun aineen, laitteen tai tarvikkeen, joka voidaan takavarikoida, jos on todennäköistä, että se tulitisiin tuomitsemaan valtiolle menetetyksi, eikä sillä ole huomattavaa arvoa.

Joka on saanut haltuunsa huumausainetta olematta sen hallussapitoon oikeutettu, on velvollinen toimittamaan sen viipymättä poliisille tai tulliviranomaiselle.

[11 §](#)

Uhkasakko

Jos joku laiminlyö hänelle tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten mukaan kuuluvien velvollisuuksien täyttämisen, lääkelaitos voi velvoittaa hänet velvollisuuksien täyttämiseen asettamalla uhkasakon. Uhkasakosta on voimassa, mitä uhkasakkolaissa ([1113/90](#)) säädetään.

[12 §](#)

Määräysten antaminen ja valvonta

Huumausaineiden ja niiden valmistuksessa käytettävien aineiden valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaiselle lääkelaitokselle.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarvittaessa määräyksiä huumausaineiden ja niiden valmistuksessa käytettävien aineiden varastoinnista, säilytyksestä, kuljetuksesta ja muusta käsittelystä sekä hävittämisestä.

Läkelaitoksen määräämä henkilö on oikeutettu tarkastamaan tiloja, joissa huumausainetta tai huumausaineen valmistuksessa käytettävää ainetta valmistetaan, varastoidaan, säilytetään tai muulla tavoin käsitellään sekä ottamaan tarkastuksen yhteydessä korvauksetta näytteitä tutkittavaksi.

[13 §](#)

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

14 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.

Tällä lailla kumotaan 21 päivänä tammikuuta 1972 annettu huumausainelaki ([41/72](#)) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

[HE 216/92](#), StVM 3/93

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

28.6.1994/591:

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. (L 591/1994 tuli A:n 592/1994 mukaisesti voimaan 1.7.1994.)

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.